

สรุปประเด็นมติที่เกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนสำหรับการหารือใน AGM

ประเด็น: Grey-Zone Tactics

1. ภาพรวมของมติ Grey-Zone Tactics

มติเรื่อง **Grey-Zone Tactics** เสนอให้แอมเนสตี อินเตอร์เนชันแนลพัฒนาจุดยืน นโยบาย งานวิจัย และแนวทางรณรงค์ต่อ “ยุทธวิธีโชนสีเทา” ซึ่งหมายถึงปฏิบัติการทางทหารหรือไม่ใช่ทางทหารที่ใช้ประโยชน์จากความคลุมเครือทางกฎหมาย เพื่อคุกคาม กดดัน หรือบ่อนทำลายบุคคล ชุมชน รัฐ หรือระเบียบระหว่างประเทศ โดยยังไม่ถึงขั้นเป็น “สงคราม” อย่างชัดเจน แต่ก็ไม่ใช่สถานการณ์ปกติที่สามารถใช้กรอบกฎหมายสิทธิมนุษยชนทั่วไปได้อย่างเพียงพอ

ประเด็นนี้มีความสำคัญมากขึ้นเพราะโลกปัจจุบันไม่ได้แบ่งชัดเจนระหว่าง “สงคราม” กับ “สันติภาพ” อีกต่อไป เทคโนโลยีการสื่อสาร ปฏิบัติการไซเบอร์ การบิดเบือนข้อมูล และการกดดันผ่านพื้นที่ชายแดนหรือทะเล ทำให้รัฐหรือผู้มีอำนาจสามารถสร้างความหวาดกลัวและผลกระทบต่อประชาชนได้ โดยหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบตามกฎหมายระหว่างประเทศ

2. ทำไมเรื่องนี้จึงสำคัญต่อแอมเนสตี

ปัจจุบัน แอมเนสตียังไม่มีนโยบายที่ชัดเจนต่อ Grey-Zone Tactics ทำให้การตอบสนองต่อสถานการณ์บางประเภททำได้ยาก โดยเฉพาะกรณีที่ยังไม่เข้าข่าย “ความขัดแย้งทางอาวุธ” ตามกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ แต่ก็สร้างผลกระทบร้ายแรงต่อสิทธิมนุษยชน เช่น สิทธิในชีวิต ความปลอดภัย เสรีภาพในการแสดงออก ความเป็นส่วนตัว สิทธิในการชุมนุม การเข้าถึงข้อมูล และสิทธิในการได้รับการเยียวยา

มตินี้จึงเสนอให้ International Board และ International Secretariat ทบทวนกรอบนโยบายเดิม พัฒนางานวิจัย และจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้แอมเนสตีสามารถมีจุดยืนที่ชัดเจนมากขึ้นในประเด็นนี้

3. ตัวอย่าง Grey-Zone Tactics ที่ถูกหยิบยกในการอภิปราย

จากการหารือกับสมาชิก มีตัวอย่างที่อาจเข้าข่ายหรือเกี่ยวข้องกับ Grey-Zone Tactics หลายลักษณะ ได้แก่

1. ปฏิบัติการไซเบอร์และ IO

เช่น การใช้บัญชีปลอม การโจมตีทางออนไลน์ หรือการรณรงค์เชิงข้อมูลที่มีรูปแบบชัดเจน เพื่อทำลายความน่าเชื่อถือของนักปกป้องสิทธิมนุษยชน นักข่าว หรือประชาชนที่ออกมาวิพากษ์วิจารณ์รัฐ

2. การบิดเบือนข้อมูลและการสร้างความหวาดกลัว

เช่น การเผยแพร่ข้อมูลเท็จหรือข้อมูลบิดเบือนในช่วงความขัดแย้ง การเลือกตั้ง หรือสถานการณ์ชายแดน เพื่อให้ประชาชนเกิดความกลัว สับสน หรือหันมาต่อต้านกันเอง

3. การกดดันผ่านพื้นที่ชายแดนหรือพื้นที่พิพาท

เช่น กรณีข้อพิพาทไทย-กัมพูชา การวางทุ่นระเบิดในพื้นที่พิพาท การขุดคุ้ย การเคลื่อนกำลัง หรือการใช้พลเรือนเข้าไปในพื้นที่เสี่ยง ซึ่งทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบโดยไม่มี ความชัดเจนว่าใครต้องรับผิดชอบ

4. ผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ชายแดน

เช่น นักเรียน แรงงาน ผู้ค้าขาย หรือประชาชนที่ใช้ชีวิตข้ามพรมแดนได้รับผลกระทบจากความตึงเครียดระหว่างรัฐ แม้ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ความขัดแย้งโดยตรง

5. กรณีพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้

มีการยกตัวอย่างการสุ่มตรวจ DNA การติดตามตรวจสอบ หรือการสร้างบรรยากาศความหวาดกลัวต่อประชาชนในพื้นที่ ซึ่งอาจไม่ถูกมองว่าเป็นการละเมิดสิทธิโดยตรงในเชิงกฎหมายทั่วไป แต่มีผลกระทบต่อศักดิ์ศรี ความเป็นพลเมือง และความไว้วางใจของประชาชนต่อรัฐ

6. การคุกคามนักข่าวหรือนักปกป้องสิทธิ

เช่น กรณีผู้สื่อข่าวที่ลงพื้นที่ทำข่าวในจังหวัดชายแดนใต้แล้วถูกกล่าวหาหรือถูกโจมตีว่าเกี่ยวข้องกับการแบ่งแยกดินแดน ทั้งที่การโจมตีอาจไม่ได้มาจากเจ้าหน้าที่โดยตรง แต่มีรูปแบบหรือบรรยากาศที่ทำให้เกิดความหวาดกลัวและการปิดปาก

4. ข้อสังเกตจากสมาชิก

สมาชิกส่วนใหญ่เห็นว่า Grey-Zone Tactics เป็นประเด็นที่สำคัญและควรให้แอมเนสตี้พัฒนานโยบายต่อไป แม้จะเป็นเรื่องใหม่ ซับซ้อน และอธิบายต่อสาธารณะได้ยาก

ข้อสังเกตสำคัญ ได้แก่

- ประเด็นนี้ช่วยอธิบาย “ช่องว่างความรับผิดชอบ” ในหลายสถานการณ์ที่รัฐหรือผู้มีอำนาจสร้างผลกระทบต่อประชาชน แต่ยังไม่ถูกจัดว่าเป็นสงครามหรือการละเมิดสิทธิมนุษยชนแบบดั้งเดิม
- ความยากคือการกำหนดขอบเขตให้ชัดเจนว่าอะไรคือ Grey-Zone Tactics และอะไรเป็นเพียงการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั่วไป
- ต้องระวังไม่ให้คำนี้กว้างเกินไปจนใช้กับทุกประเด็น เพราะจะทำให้การสื่อสารและการรณรงค์ขาดความชัดเจน
- บริบทไทยมีหลายกรณีที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเด็นชายแดน ความมั่นคง IO การบิดเบือนข้อมูล และการคุกคามนักปกป้องสิทธิ
- หากแอมเนสตี้มีนโยบายเรื่องนี้ จะช่วยให้สามารถเรียกร้องความรับผิดชอบจากรัฐได้ชัดเจนขึ้นในสถานการณ์ที่ปัจจุบันยังไม่มีกรอบรองรับเพียงพอ

5. ประเด็นที่ Board Members ควรพิจารณา

สำหรับบอร์ดไทย ประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณา ได้แก่

1. ควรสนับสนุนให้แอมเนสตี้พัฒนานโยบายเรื่อง Grey-Zone Tactics หรือไม่

จากการหารือ สมาชิกมีแนวโน้มสนับสนุนให้ประเด็นนี้เดินหน้าต่อไป เพราะเห็นว่ามี ความเกี่ยวข้องกับบริบทไทยและภูมิภาค

2. ต้องเน้นให้ International Secretariat พัฒนานิยามที่ชัดเจน

เพื่อไม่ให้คำว่า Grey-Zone Tactics ถูกใช้กว้างเกินไป และต้องแยกให้ออกระหว่างการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ทั่วไป กับปฏิบัติการที่มีลักษณะถึงความมั่นคง กังวล สงคราม หรือใช้ความคลุมเครือทางกฎหมายเพื่อหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ

3. ควรให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อประชาชนและการเยียวยา

ไม่ควรจำกัดการวิเคราะห์อยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับรัฐเท่านั้น แต่ต้องมองว่าประชาชนในพื้นที่ชายแดน นักข่าว นักปกป้องสิทธิ และชุมชนที่ได้รับผลกระทบควรได้รับการคุ้มครองและเยียวยาอย่างไร

4. ควรเสนอให้มีการวิจัยจากบริบทท้องถิ่นและภูมิภาค

เช่น บริบทเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทะเลจีนใต้ ชายแดนไทย-กัมพูชา ไทย-เมียนมา และสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อให้การพัฒนานโยบายไม่มองจากมุมมองยุโรปหรือประเทศมหาอำนาจเพียงอย่างเดียว

5. ควรเตรียมการสื่อสารภายในขบวนการ

เนื่องจากประเด็นนี้ใหม่และซับซ้อน จำเป็นต้องมีเอกสารอธิบายที่เข้าใจง่ายสำหรับสมาชิก เยาวชน นักกิจกรรม และเจ้าหน้าที่ เพื่อให้สามารถมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดยืนได้อย่างมีความหมาย

6. ข้อเสนอเบื้องต้นจากประเทศไทย

ประเทศไทยอาจสนับสนุนมตินี้ โดยเสนอเพิ่มเติมว่า

- แอมเนสตี้ควรพัฒนานิยามและขอบเขตของ Grey-Zone Tactics ให้ชัดเจน
- ควรให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อประชาชน ไม่ใช่เฉพาะความมั่นคงของรัฐ
- ควรมีการวิจัยที่ครอบคลุมบริบทของประเทศเล็ก ประเทศชายแดน และชุมชนที่อยู่ในพื้นที่พิพาท
- ควรเชื่อมโยงประเด็นนี้กับสิทธิในชีวิต ความปลอดภัย เสรีภาพในการแสดงออก ความเป็นส่วนตัว สิทธิในการชุมนุม และสิทธิในการได้รับการเยียวยา
- ควรหลีกเลี่ยงการใช้กรอบความมั่นคงที่อาจเปิดช่องให้รัฐใช้คำว่า Grey-Zone Tactics เพื่อจำกัดสิทธิของประชาชนเสียเอง

7. ข้อเสนอสำหรับบอร์ด

โดยภาพรวม มติ Grey-Zone Tactics เป็นประเด็นใหม่ที่มีความซับซ้อน แต่มีความสำคัญต่อทิศทางการทำงานด้านสิทธิมนุษยชนในอนาคต โดยเฉพาะในบริบทที่เส้นแบ่งระหว่างสงคราม ความมั่นคง การบิดเบือนข้อมูล และการละเมิดสิทธิเริ่มไม่ชัดเจน

ข้อเสนอเบื้องต้นคือ บอร์ดสามารถพิจารณาสนับสนุนให้แอมเนสตี้เดินหน้านำศึกษาและพัฒนานโยบายในประเด็นนี้ โดยมีเงื่อนไขสำคัญคือ ต้องมีนิยามที่ชัดเจน ยึดหลักสิทธิมนุษยชนเป็นศูนย์กลาง ให้ความสำคัญกับเสียงจากประเทศและชุมชนที่ได้รับผลกระทบ และไม่เปิดช่องให้รัฐนำกรอบนี้ไปใช้เพื่อจำกัดสิทธิของประชาชน

สรุปประเด็นมติ TH-05-HR: Combatting Authoritarian Practices

1. ภาพรวมของมติ

มติ TH-05-HR: **Combatting Authoritarian Practices** เสนอให้แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนลมีจุดยืนและเครื่องมือที่ชัดเจนขึ้นในการรับมือกับแนวปฏิบัติแบบอำนาจนิยม โดยเฉพาะในประเด็นประชาธิปไตย หลักนิติธรรม การเลือกตั้ง และการใช้มาตรการคว่ำบาตรหรือ boycott ต่อรัฐ องค์กร สถาบัน หรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน

สาระสำคัญของมตินี้ไม่ใช่เพียงการ “ต่อต้านเผด็จการ” ในเชิงการเมืองทั่วไป แต่เป็นการถามว่า แอมเนสตี้ควรมีนโยบายที่ชัดเจนเพียงใดในการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่แนวปฏิบัติแบบอำนาจนิยมส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมของประชาชน เสรีภาพในการแสดงออก เสรีภาพในการชุมนุม สิทธิในการเลือกตั้ง และพื้นที่ของภาคประชาสังคม

2. สาระสำคัญของร่างมติ

ร่างมติดำเนินข้อเสนอหลัก 6 ประเด็น ได้แก่

1. **ประกาศจุดยืนสนับสนุนประชาธิปไตยอย่างชัดเจน**
เพื่อให้แอมเนสตี้สามารถสื่อสารเรื่องประชาธิปไตย สิทธิ และอำนาจนิยมได้ตรงไปตรงมามากขึ้น
2. **พัฒนานโยบายด้าน Rule of Law และการเลือกตั้ง**
โดยเสนอให้มีผลบังคับใช้ภายในสิ้นปี 2569 เพื่อเป็นกรอบการทำงานร่วมกันของขบวนการแอมเนสตี้ทั่วโลก
3. **ทบทวนเงื่อนไขการคว่ำบาตรที่กำหนดให้ต้องมีการเจรจา**
เพื่อให้แอมเนสตี้สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์เร่งด่วนหรือร้ายแรงได้มากขึ้น
4. **ให้การตัดสินใจเรื่องคว่ำบาตรเป็นการตัดสินใจร่วมกันระหว่าง national entities และ International Secretariat**
เพื่อให้ประเทศหรือ section ที่ได้รับผลกระทบมีบทบาทในการตัดสินใจมากขึ้น
5. **ขยายเป้าหมายของมาตรการคว่ำบาตร**
ให้ครอบคลุมไม่เพียงรัฐบาล แต่รวมถึงองค์กร สถาบัน บุคคล หรือกลุ่มที่มีบทบาทสนับสนุนหรือเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน
6. **สื่อสารนโยบายให้ชัดเจนทั่วทั้งขบวนการ**
เพื่อให้ section สมาชิก เจ้าหน้าที่ และนักกิจกรรมเข้าใจจุดยืนและสามารถนำไปใช้ได้อย่างสอดคล้องกัน

3. จุดที่สมาชิกเห็นด้วย

จากการหารือ สมาชิกเห็นว่าการมีนโยบายหรือ position ต่อ authoritarian practices อาจเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของ Amnesty Thailand โดยเฉพาะในบริบทที่ประเทศไทยมีประสบการณ์ตรงกับการรัฐประหาร การจำกัดเสรีภาพ การใช้กฎหมายปิดปาก การจำกัดพื้นที่ภาคประชาสังคม และการควบคุมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ประเด็นที่เห็นด้วย ได้แก่

- แอมเนสตี้ควรมีจุดยืนที่ชัดเจนต่อประชาธิปไตยและกระบวนการ democratization แต่ต้องมีนิยามที่ชัดเจน
- หากมีนโยบายเรื่อง boycott หรือมาตรการตอบสนองที่ชัดเจน อาจช่วยให้แอมเนสตี้ตอบสนองต่อสถานการณ์ในพื้นที่ได้ดีขึ้น เช่น ประเด็นสิ่งแวดล้อม สิทธิชุมชน หรือการเคลื่อนไหวของเยาวชน
- นโยบายนี้อาจช่วยเสริมพลังให้สมาชิก นักกิจกรรม และประชาชนระดับรากหญ้า โดยเฉพาะเมื่อพวกเขาต้องเผชิญกับรัฐหรือโครงสร้างอำนาจที่จำกัดสิทธิ

- การมีกรอบระดับโลกอาจช่วยให้ section ในประเทศต่าง ๆ มีเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานการณ์อำนาจนิยมได้สอดคล้องกันมากขึ้น

4. ข้อกังวลสำคัญจากสมาชิก

แม้สมาชิกจำนวนหนึ่งเห็นด้วยกับหลักการของมติ แต่มีข้อกังวลหลายประเด็นที่บอร์ดควรพิจารณาอย่างรอบคอบ

4.1 นิยามของประชาธิปไตยและการเลือกตั้งต้องชัดเจน

สมาชิกกังวลว่า คำว่า “ประชาธิปไตย” และ “การเลือกตั้ง” อาจมีความหมายแตกต่างกันในแต่ละบริบท หากไม่มีนิยามที่ชัดเจน อาจทำให้เกิดความสับสน หรือเปิดช่องให้ถูกตีความว่าแอมเนสตี๋เข้าไปสนับสนุนฝ่ายการเมืองใดฝ่ายหนึ่งในบริบทไทย ประเด็นนี้ละเอียดอ่อนมาก เพราะการพูดถึงเรื่องประชาธิปไตย การเลือกตั้ง หรือความชอบธรรมของรัฐบาล อาจถูกตีความว่าเป็นการแสดงจุดยืนทางการเมือง มากกว่าการยืนบนหลักสิทธิมนุษยชน

4.2 ความเป็นกลางและความน่าเชื่อถือของแอมเนสตี๋

มีข้อกังวลว่าการประกาศจุดยืนสนับสนุนประชาธิปไตยอย่างชัดเจนอาจทำให้แอมเนสตี๋ถูกมองว่าเป็น “คู่ขัดแย้งทางการเมือง” หรือถูกกล่าวหาว่าไม่เป็นกลาง โดยเฉพาะในประเทศที่ประเด็นประชาธิปไตยถูกใช้เป็นเครื่องมือในการแบ่งขั้วทางการเมือง

ดังนั้น หากจะสนับสนุนมตินี้ ควรย้ำว่าแอมเนสตี๋ไม่ได้สนับสนุนพรรคการเมือง กลุ่มการเมือง หรือระบอบใดในเชิงอุดมการณ์ แต่ยืนอยู่บนหลักสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม เสรีภาพขั้นพื้นฐาน และการมีส่วนร่วมของประชาชน

4.3 ความเสี่ยงทางกฎหมายและการฟ้องร้อง

สมาชิกตั้งข้อกังวลว่าการขยายบทบาทของแอมเนสตี๋ในการพูดถึงเรื่องอำนาจนิยม การเลือกตั้ง หรือ boycott อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้อง ทั้งต่อองค์กร เจ้าหน้าที่ สมาชิก นักกิจกรรม หรือประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะในบริบทที่รัฐใช้กฎหมายเพื่อปิดกั้นการวิพากษ์วิจารณ์

4.4 ประเด็น boycott ยังมีข้อถกเถียงสูง

ประเด็น boycott เป็นส่วนที่มีข้อถกเถียงมากที่สุด สมาชิกกังวลว่า boycott อาจมีผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อประชาชน แรงงานข้ามชาติ ภาคประชาสังคม หรือองค์กรอื่นที่พึ่งพาทุนและความร่วมมือระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ยังมีคำถามว่า boycott มีประสิทธิภาพจริงหรือไม่ และในบางบริบทอาจทำให้ประชาชนทั่วไปได้รับผลกระทบมากกว่าผู้มีอำนาจที่เป็นเป้าหมายของมาตรการ

4.5 ความเสี่ยงด้านภูมิรัฐศาสตร์

สมาชิกกังวลว่าจุดยืนเรื่องประชาธิปไตยและอำนาจนิยมอาจถูกกำหนดจากมุมมองของประเทศใหญ่ หรือสะท้อนการแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์มากกว่าประสบการณ์ของประเทศเล็ก ประเทศในภูมิภาค หรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบจริง ดังนั้น หากจะเดินหน้านัดนี้ ควรเสนอให้มีการรับฟังเสียงจากประเทศเล็ก ประเทศใน Global South และ section ที่ทำงานในบริบทการเมืองที่ซับซ้อน เพื่อไม่ให้แอมเนสตี๋ถูกมองว่าถูกครอบงำโดยวาระของประเทศมหาอำนาจ

5. ประเด็นที่ยังต้องการความชัดเจน

สมาชิกเสนอว่าควรมีความชัดเจนเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้

- แอมเนสตี๋จะใช้นิยาม “ประชาธิปไตย” จากหลักการใด
- นโยบายเรื่องการเลือกตั้งจะครอบคลุมการเลือกตั้งท้องถิ่นหรือไม่
- Section สามารถให้ความเห็นต่อกระบวนการเลือกตั้งในประเทศตนเองได้มากน้อยเพียงใด
- การสนับสนุนประชาธิปไตยจะแยกจากการสนับสนุนฝ่ายการเมืองอย่างไร

- หลักเกณฑ์ในการใช้ boycott คืออะไร
- จะประเมินผลกระทบของ boycott ต่อประชาชน แรงงานข้ามชาติ และภาคประชาสังคมอย่างไร
- national entities จะมีบทบาทแค่ไหนในการตัดสินใจร่วมกับ International Secretariat
- จะป้องกันไม่ให้อำนาจรัฐใช้คำว่า “ประชาธิปไตย” หรือ “ต่อต้านอำนาจนิยม” เป็นเครื่องมือทางการเมืองได้อย่างไร

6. ข้อเสนอจากบริบทประเทศไทย

จากการหารือ อาจสรุปข้อเสนอจากประเทศไทยได้ดังนี้

1. **สนับสนุนหลักการของมติ แต่ต้องมีนิยามที่ชัดเจน**
โดยเฉพาะคำว่า ประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตย หลักนิติธรรม การเลือกตั้ง และ boycott
2. **ควรยึดสิทธิมนุษยชนเป็นฐาน ไม่ใช่การเมืองแบบเลือกข้าง**
แอมเนสตี้ควรสื่อสารว่าการสนับสนุนประชาธิปไตยหมายถึงการสนับสนุนสิทธิ เสรีภาพ การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และหลักนิติธรรม ไม่ใช่การสนับสนุนฝ่ายการเมืองใดฝ่ายหนึ่ง
3. **ต้องประเมินความเสี่ยงต่อ section และนักกิจกรรมในประเทศ**
โดยเฉพาะความเสี่ยงด้านกฎหมาย ความปลอดภัย ชื่อเสียง และความสัมพันธ์กับภาคประชาสังคม
4. **ควรระมัดระวังเรื่อง boycott**
หากจะขยายขอบเขตการคว่ำบาตร ต้องมีหลักเกณฑ์ชัดเจน มีการประเมินผลกระทบต่อประชาชน และต้องให้ section ในประเทศที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างมีความหมาย
5. **ควรมี online consultation เพิ่มเติมก่อนการตัดสินใจขั้นสุดท้าย**
เพื่อให้สมาชิกที่ไม่ได้เข้าร่วม AGM หรือไม่ได้อยู่ในวงหารือสามารถให้ความเห็นได้ โดยเฉพาะก่อนเดือนสิงหาคม

7. ข้อเสนอสำหรับ Board Members

โดยภาพรวม สมาชิกเห็นว่ามติมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับบริบทไทย แต่ยังมีข้อกังวลสูงในเรื่องนิยาม ความเป็นกลาง ความเสี่ยงทางกฎหมาย ผลกระทบของ boycott และการตีความทางภูมิรัฐศาสตร์

ข้อเสนอเบื้องต้นคือ Board Members อาจพิจารณาสนับสนุนมตินี้ในหลักการ โดยเสนอให้มีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมเงื่อนไขสำคัญ ได้แก่

- ต้องนิยามประชาธิปไตยและ authoritarian practices ให้ชัดเจน
- ต้องยืนยันว่าแอมเนสตี้ยืนอยู่บนหลักสิทธิมนุษยชน ไม่ใช่การเมืองแบบเลือกฝ่าย
- ต้องมีการประเมินความเสี่ยงต่อ section นักกิจกรรม และประชาชน
- ต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและรอบคอบต่อการใช้ boycott
- ต้องให้ national entities มีบทบาทจริงในการตัดสินใจ
- ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากสมาชิกและ youth ก่อนการตัดสินใจขั้นสุดท้าย

กล่าวโดยสรุป มตินี้ควร “เดินหน้าต่อ” แต่ต้องเดินหน้าด้วยความระมัดระวัง มีนิยามชัดเจน มีการประเมินความเสี่ยง และยึดสิทธิมนุษยชนเป็นศูนย์กลางของการสื่อสารและการตัดสินใจ

สรุปประเด็นมติ 07-HR-ESCR

การเสริมสร้างบทบาทของแอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนล ในการส่งเสริมสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และ
ปกป้องความยุติธรรมทางสังคมและเศรษฐกิจ

สำหรับ Board Members – Amnesty International Thailand AGM 2569

1. ภาพรวมของมติ

มติ 07-HR-ESCR เสนอให้แอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนลเพิ่มความสำคัญกับ สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม หรือ ESCR อย่างเป็นระบบ และทำให้ ESCR เป็นหนึ่งในเสาหลักที่ชัดเจนของการทำงานระดับโลกของขบวนการ เหตุผลสำคัญคือ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ วิกฤตสุขภาพ วิกฤตสภาพภูมิอากาศ การจ้างงานที่ไม่มั่นคง และการกระตุกตัวของความมั่งคั่ง ล้วนส่งผลโดยตรงต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และเชื่อมโยงกับสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมืองอย่างแยกไม่ออก

ผู้เข้าร่วมเห็นว่า หากไม่มี ESCR สิทธิเสรีภาพอื่น ๆ อาจกลายเป็นเพียง “ภาพลวงตา” สำหรับคนจำนวนมาก เพราะคนที่ไม่มี ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ไม่มีรายได้ ไม่มีที่อยู่อาศัย หรือไม่มีสวัสดิการที่เพียงพอ ย่อมไม่สามารถใช้สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองได้อย่างแท้จริง

2. ประเด็น ESCR ที่ผู้เข้าร่วมสะท้อนจากพื้นที่

2.1 สิทธิแรงงานและความมั่นคงในการทำงาน

ผู้เข้าร่วมสะท้อนว่าสิทธิแรงงานยังถูกพูดถึงน้อยในฐานะสิทธิมนุษยชน ทั้งที่เป็นประเด็นใกล้ตัวและกระทบชีวิตประจำวันของคนจำนวนมาก เช่น ค่าแรงขั้นต่ำ ประกันสังคม แรงงานไรเดอร์ แรงงานข้ามชาติ ระบบแรงงาน และแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศ

ข้อสังเกตสำคัญคือ เมื่อพูดถึงสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย คนมักนึกถึงเสรีภาพทางการเมืองก่อน แต่ยังไม่เห็นว่าสิทธิแรงงาน รายได้ที่เป็นธรรม และความมั่นคงในการทำงานก็เป็นสิทธิมนุษยชนเช่นกัน

2.2 ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

ผู้เข้าร่วมเห็นว่าความเหลื่อมล้ำทำให้คนใช้สิทธิได้ไม่เท่ากัน คนที่ไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจอาจไม่มีต้นทุนพอที่จะออกมาเรียกร้องสิทธิ เข้าร่วมการชุมนุม หรือมีส่วนร่วมทางการเมืองได้จริง

ดังนั้น ESCR ไม่ควรถูกมองแยกจากสิทธิพลเมืองและการเมือง เพราะปากท้อง รายได้ และสวัสดิการเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนสามารถใช้เสรีภาพได้อย่างมีความหมาย

2.3 ปากท้องกับการเมือง

ผู้เข้าร่วมเห็นว่า การเมืองและปากท้องไม่ใช่เรื่องแยกจากกัน เมื่อประชาชนออกมาเรียกร้องเรื่องเศรษฐกิจ สวัสดิการ หรือแรงงาน มักเกี่ยวข้องกับเสรีภาพในการแสดงออกและเสรีภาพในการชุมนุมด้วย เช่น กรณีแรงงานที่ออกมาเรียกร้องสิทธิ แล้วถูกใช้กฎหมายควบคุมการชุมนุม

ประเด็นนี้สำคัญต่อ Amnesty Thailand เพราะสามารถเชื่อมโยงงานเดิมเรื่องเสรีภาพในการชุมนุม เสรีภาพในการแสดงออก และการปกป้องนักปกป้องสิทธิ เข้ากับประเด็นปากท้องและความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจได้ชัดเจนขึ้น

2.4 ผลกระทบจากความขัดแย้งและพื้นที่ชายแดน

ผู้เข้าร่วมสะท้อนว่าความขัดแย้งและสถานการณ์ชายแดนส่งผลต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นและชีวิตประจำวันของประชาชน เช่น ความขัดแย้งไทย-กัมพูชา การปิด-เปิดด่านชายแดน การค้าชายแดนหยุดชะงัก อาชีพและรายได้หายไป

นอกจากผลกระทบทางเศรษฐกิจ ยังมีความต้องการด้านการเยียวยาสภาพจิตใจ การฟื้นฟูอาชีพ และการสนับสนุนชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนในพื้นที่ชายแดน

2.5 เศรษฐกิจใหม่ เทคโนโลยี และ AI

ผู้เข้าร่วมตั้งข้อสังเกตว่าระบบเศรษฐกิจใหม่ เทคโนโลยี และ AI อาจสร้างความเปราะบางรูปแบบใหม่ต่อแรงงาน

โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบ แรงงานแพลตฟอร์ม และผู้ที่ไม่มียานพาหนะในตลาดแรงงาน

หากแอมเนสตีต้องการทำงาน ESCR อย่างจริงจัง ควรเริ่มศึกษาแนวโน้มใหม่ ๆ เหล่านี้ด้วย เพราะเป็นประเด็นที่เชื่อมโยงกับอนาคตของแรงงานและความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ

2.6 สิทธิทางวัฒนธรรมและชุมชน

ผู้เข้าร่วมย้ำว่า ESCR ไม่ได้หมายถึงเศรษฐกิจและสังคมเท่านั้น แต่รวมถึงสิทธิทางวัฒนธรรม สิทธิของชุมชน และสิทธิในการรักษาอัตลักษณ์ของตนเองด้วย

ในบางบริบท การกีดกันชุมชน การทำให้วิถีชีวิตและวัฒนธรรมสูญหาย หรือการไม่ยอมรับอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ อาจเป็นการละเมิด ESCR ที่รุนแรง และควรถูกวิเคราะห์ในฐานะปัญหาสิทธิมนุษยชน

3. แนวทางการทำงานที่ผู้เข้าร่วมเสนอ

3.1 แอมเนสตีไม่จำเป็นต้องเป็นผู้นำทุกประเด็น แต่ควรทำงานร่วมกับ movement ที่มีอยู่แล้ว

ผู้เข้าร่วมเห็นว่า ESCR เป็นพื้นที่ที่มีขบวนการเคลื่อนไหวอยู่แล้ว เช่น ขบวนการแรงงาน กลุ่มไรเดอร์ กลุ่มสิ่งแวดล้อม ชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนา และเครือข่ายด้านสวัสดิการ

ดังนั้น Amnesty Thailand ไม่จำเป็นต้องเริ่มจากศูนย์หรือเป็น leading role ในทุกเรื่อง แต่ควรใช้บทบาทของตนในการสนับสนุน ขยายกรอบสิทธิมนุษยชน และช่วยทำให้สังคมเห็นว่าประเด็นเหล่านี้ไม่ใช่เรื่องเฉพาะกลุ่ม แต่เป็นเรื่องสิทธิของทุกคน

3.2 ใช้จุดแข็งของแอมเนสตีด้านงานวิจัยและหลักฐาน

ผู้เข้าร่วมเสนอว่าแอมเนสตีควรใช้จุดแข็งด้านงานวิจัย การจัดทำข้อมูลเชิงหลักฐาน และการวิเคราะห์เชิงสิทธิมนุษยชน เพื่อเชื่อมประเด็น ESCR กับการละเมิดสิทธิอื่น ๆ และใช้เป็นฐานในการผลักดันนโยบาย

3.3 เริ่มจาก pain point ของสังคม

ข้อเสนอสำคัญคือ การทำงาน ESCR ควรเริ่มจากปัญหาที่คนได้รับผลกระทบจริง เช่น ค่าแรง สวัสดิการ สุขภาพ อาชีพ แรงงานไรเดอร์ ประกันสังคม ที่อยู่อาศัย หรือผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ไม่ควรเริ่มจากความเชี่ยวชาญขององค์กรเพียงอย่างเดียว

แนวทางนี้จะช่วยให้แอมเนสตีสื่อสารกับสาธารณะได้ง่ายขึ้น และทำให้คนเห็นว่า ESCR คือสิทธิในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่เรื่องไกลตัว

3.4 พัฒนาความรู้ภายในองค์กร

หากมตินี้ผ่าน ผู้เข้าร่วมเห็นว่าแอมเนสตีจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ภายในองค์กรอย่างจริงจัง ทั้งเรื่อง ESCR เศรษฐกิจ แรงงาน สิ่งแวดล้อม ความเหลื่อมล้ำ และความยุติธรรมทางสังคม

ควรมี training หรือ knowledge sharing ภายใน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ สมาชิก และนักกิจกรรมสามารถสื่อสารประเด็นนี้ได้ อย่างมั่นใจและสอดคล้องกัน

3.5 เชื่อมสิทธิพลเมืองและการเมืองกับ ESCR

ข้อเสนอสำคัญคือ แอมเนสตีไม่ควรทำ ESCR แยกจากงานเดิม แต่ควรทำให้เห็นความเชื่อมโยง เช่น

- เสรีภาพในการชุมนุมกับการเรียกร้องสิทธิแรงงาน
- เสรีภาพในการแสดงออกกับการเรียกร้องสวัสดิการ
- สิทธิในการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาขนาดใหญ่
- สิทธิในที่อยู่อาศัยกับความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ
- สิทธิในชีวิตและศักดิ์ศรีกับสิทธิในสุขภาพ รายได้ และวัฒนธรรม

3.6 ให้ความสำคัญกับระดับประเทศและภูมิภาค

ผู้เข้าร่วมเสนอว่า หากมตินี้ผ่าน ไม่ควรให้การขับเคลื่อนอยู่ที่ส่วนกลางหรือ International Secretariat เท่านั้น แต่ควรมีทรัพยากรและการสนับสนุนในระดับประเทศและภูมิภาค รวมถึงอาจมีนักวิจัยในประเทศ เพื่อให้การทำงานตอบโจทย์บริบทจริง

3.7 สื่อสาร ESCR ให้เข้าใจง่าย

ผู้เข้าร่วมเห็นว่า ESCR ต้องถูกสื่อสารในภาษาที่คนทั่วไปเข้าใจง่าย เช่น งาน รายได้ สุขภาพ การศึกษา ที่อยู่อาศัย วัฒนธรรม และศักดิ์ศรี ไม่ใช่สื่อสารด้วยภาษากฎหมายหรือภาษานโยบายที่ไกลตัวเกินไป

4. ข้อกังวลและข้อควรระวัง

4.1 ESCR เป็นกรอบที่กว้างมาก

ผู้เข้าร่วมเห็นว่า ESCR ครอบคลุมหลายประเด็นมาก ตั้งแต่แรงงาน สุขภาพ การศึกษา ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ไปจนถึงความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ หากแอมเนสตีรับมตินี้ จำเป็นต้องกำหนดขอบเขตให้ชัดเจนว่าองค์กรจะทำประเด็นใดระดับใด และเชื่อมกับงานเดิมอย่างไร

4.2 ความเสี่ยงต่อภาพลักษณ์และฐานผู้สนับสนุน

มีข้อสังเกตว่า หากแอมเนสตีทำงานด้านความยุติธรรมทางเศรษฐกิจมากขึ้น อาจกระทบต่อภาพลักษณ์หรือฐาน

ผู้สนับสนุนบางส่วน เพราะผู้บริจาคบางกลุ่มอาจเป็นกลุ่มที่ได้รับประโยชน์จากระบบเศรษฐกิจเดิม

อย่างไรก็ตาม ผู้เข้าร่วมเห็นว่านี่อาจเป็นทั้งความเสี่ยงและโอกาส คือเป็นโอกาสในการยืนยันว่าแอมเนสตียืนอยู่บนหลักศักดิ์ศรี ความเสมอภาค และความยุติธรรมอย่างรอบด้าน

4.3 ต้องไม่ทำงานซ้ำกับ movement เดิม

เนื่องจากมีองค์กรและเครือข่ายจำนวนมากที่ทำงานด้านแรงงาน สิ่งแวดล้อม สวัสดิการ หรือชุมชนอยู่แล้ว Amnesty Thailand ควรออกแบบบทบาทของตนอย่างระมัดระวัง เพื่อไม่ไปแทนที่หรือลดทอนบทบาทของ movement ที่มีอยู่

4.4 ต้องมีทรัพยากรรองรับ

หากมตินี้ผ่านและแอมเนสตีต้องทำงาน ESCR อย่างจริงจัง จำเป็นต้องมีทรัพยากรจริง ทั้งนักวิจัย งบประมาณ ความรู้ภายใน และโครงสร้างสนับสนุนระดับประเทศ มิฉะนั้นอาจกลายเป็นมติที่ดีในเชิงหลักการแต่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

5. ข้อเสนอจากบริบทประเทศไทย

จากการหารือ สามารถสรุปข้อเสนอจากประเทศไทยได้ดังนี้

1. ควรรับมตินี้ในหลักการ

เพราะ ESCR เป็นประเด็นสำคัญที่เชื่อมโยงกับศักดิ์ศรี ความเสมอภาค และการใช้สิทธิของประชาชนในชีวิตจริง

2. ควรทำ ESCR ควบคู่กับสิทธิพลเมืองและการเมือง

ไม่ควรแยกสองประเด็นออกจากกัน แต่ควรสื่อสารให้เห็นว่าความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจจำกัดเสรีภาพของคนอย่างไร

3. ควรเริ่มจาก pain point ของสังคมไทย

เช่น ค่าแรง สวัสดิการ ประกันสังคม แรงงานไรเดอร์ ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม ความมั่นคงชายแดน และผลกระทบต่อชุมชน

4. ควรทำงานร่วมกับ movement ที่มีอยู่แล้ว

โดยใช้จุดแข็งของแอมเนสตี้ด้านสิทธิมนุษยชน งานวิจัย การสื่อสาร และเครือข่ายสากล เพื่อเสริมพลังให้ขบวนการเดิม

5. ควรพัฒนาศักยภาพภายในองค์กร

ทั้งเจ้าหน้าที่ สมาชิก และนักกิจกรรม ควรได้รับการอบรมเรื่อง ESCR เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และสื่อสารประเด็นนี้ได้ชัดเจนขึ้น

6. ควรมีทรัพยากรระดับประเทศและภูมิภาค

หากมีดินผ่าน ควรเสนอให้มีการสนับสนุนการทำงาน ESCR ในระดับประเทศ ไม่ใช่ให้ International Secretariat เป็นผู้ขับเคลื่อนเพียงลำพัง

7. ควรสื่อสาร ESCR ด้วยภาษาที่ใกล้ตัว

ทำให้คนเห็นว่า ESCR คือสิทธิในชีวิตประจำวัน เช่น งาน รายได้ สุขภาพ ที่อยู่อาศัย วัฒนธรรม และศักดิ์ศรี

6. ข้อเสนอสำหรับ Board Members

โดยภาพรวม ผู้เข้าร่วมเห็นว่ามติ 07-HR-ESCR มีความสำคัญและควรได้รับการสนับสนุนในหลักการ เพราะช่วยเติมเต็มการทำงานของแอมเนสตี้ให้ครอบคลุมสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้านมากขึ้น โดยเฉพาะในบริบทที่ความเหลื่อมล้ำ ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาที่ไม่เป็นธรรมจำกัดความสามารถของประชาชนในการใช้สิทธิและเสรีภาพ อย่างไรก็ตาม หากแอมเนสตี้จะเดินหน้านำ ESCR อย่างจริงจัง จำเป็นต้องกำหนดขอบเขตให้ชัดเจน ไม่ทำงานซ้ำกับ movement ที่มีอยู่แล้ว มีทรัพยากรสนับสนุนเพียงพอ พัฒนาศักยภาพภายในองค์กร และสื่อสารให้เห็นว่า ESCR ไม่ใช่เรื่องเศรษฐกิจแยกขาดจากสิทธิมนุษยชน แต่เป็นเงื่อนไขพื้นฐานของศักดิ์ศรี เสรีภาพ และความยุติธรรม

ข้อเสนอเบื้องต้นคือ Board Members สามารถพิจารณาสนับสนุนมตินี้ โดยเสนอให้แอมเนสตี้พัฒนาศาสตร์ ESCR ที่ชัดเจน ยึดฐานจากบริบทประเทศและภูมิภาค ทำงานร่วมกับขบวนการที่มีอยู่แล้ว และเชื่อมโยง ESCR เข้ากับงานหลักของ Amnesty Thailand เช่น เสรีภาพในการแสดงออก เสรีภาพในการชุมนุม สิทธิในที่อยู่อาศัย สิทธิแรงงาน สิ่งแวดล้อม และความยุติธรรมทางสังคม

สรุปประเด็นจาก Youth Day สำหรับ Board Members

Amnesty International Thailand AGM 2569

1. ภาพรวม

Youth Day เป็นพื้นที่ให้เยาวชนและ Amnesty Clubs จากภูมิภาคต่าง ๆ สะท้อนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพื้นที่ของตนเอง ทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ชุมชน และภูมิภาค รวมถึงระบุความต้องการสนับสนุนจาก Amnesty Thailand และทีมพันธมิตรระดับภูมิภาค

ภาพรวมจากการแลกเปลี่ยนสะท้อนว่า เยาวชนไม่ได้มองสิทธิมนุษยชนเป็นประเด็นแยกส่วน แต่เห็นความเชื่อมโยงระหว่างเสรีภาพในการแสดงออก สิทธิในที่ดินและทรัพยากร สิ่งแวดล้อม สิทธิแรงงาน สิทธิชนเผ่าพื้นเมือง สิทธิแรงงานข้ามชาติ สิทธิผู้ลี้ภัย สิทธิคนจนเมือง และความปลอดภัยของนักกิจกรรม

ประเด็นสำคัญที่บอร์เดอร์ควรรับทราบคือ เยาวชนมีความตื่นตัวสูงและเห็นปัญหาในพื้นที่อย่างเป็นระบบ แต่ยังต้องการการสนับสนุนที่ต่อเนื่อง ทั้งด้านงบประมาณ ทักษะ เครื่องมือ ข้อมูล เครือข่าย และระบบพี่เลี้ยง

2. สถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่เยาวชนสะท้อน

2.1 ภาคเหนือ

เยาวชนจากภาคเหนือสะท้อนปัญหาใน 2 ระดับ คือ ระดับมหาวิทยาลัย และระดับพื้นที่ภาคเหนือโดยรวม

ในระดับมหาวิทยาลัย เยาวชนระบุว่าพื้นที่ในการทำกิจกรรมถูกจำกัด โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองหรือเสรีภาพในการแสดงออก เช่น การติดป้าย การจัดกิจกรรม หรือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นอกจากนี้ ยังมีกรณีที่อาจารย์หรือเจ้าหน้าที่เข้ามาสั่งเหตุการณ์ระหว่างกิจกรรม ทำให้นักศึกษาไม่รู้สึกปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ ยังมีประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตในมหาวิทยาลัย เช่น ปัญหาฝุ่น PM2.5 ที่ไม่ได้รับการจัดการอย่างจริงจัง การประกาศเรียนออนไลน์ที่ล่าช้าหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง รวมถึงสวัสดิการของบุคลากรในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะแรงงานแม่บ้าน ที่ยังมีสภาพการจ้างงานและคุณภาพชีวิตไม่เพียงพอ

ในระดับภูมิภาค ภาคเหนือยังเผชิญปัญหาสิทธิในที่ดิน ทรัพยากร โฉนดชุมชน พื้นที่ป่า อุทยาน และป่าสงวน ซึ่งกระทบต่อชุมชนชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง เยาวชนยังสะท้อนปัญหาการบังคับใช้หรือเหมืองแร่ สัมปทานทรัพยากร และการกล่าวโทษชุมชนว่าเป็นต้นเหตุของไฟป่าหรือฝุ่นควัน โดยที่รัฐยังไม่มีการแก้ไขปัญหเชิงโครงสร้างอย่างแท้จริง

2.2 ภาคใต้

เยาวชนภาคใต้สะท้อนว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนจำนวนมากเชื่อมโยงกับโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ โดยเฉพาะโครงการ Land Bridge และโครงการพัฒนาเศรษฐกิจภาคใต้ ซึ่งอาจกระทบต่อสิทธิในที่อยู่อาศัย สิทธิในที่ดิน สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล สิทธิในการมีส่วนร่วม ระบบนิเวศ และวิถีชีวิตของชุมชน

พื้นที่ที่ถูกกล่าวถึงรวมถึงระนอง ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ประเด็นที่เกี่ยวข้องมีทั้งการเวนคืนที่ดิน การขาดการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน การใช้ภาษาหรือข้อมูลที่ประชาชนเข้าถึงไม่ได้ การพัฒนาโครงการพลังงานหรือขยะอุตสาหกรรม การทำเหมืองแร่ โรงโม่หิน และโครงการเขื่อนหรือประตูปะบายน้ำ ในสามจังหวัดชายแดนใต้ เยาวชนสะท้อนปัญหากฎหมายพิเศษ กฎอัยการศึก การควบคุมตัว การคุกคามนักกิจกรรม การบังคับสูญหาย และการใช้ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารหรือ IO เพื่อโจมตีนักวิชาการ นักกิจกรรม หรือผู้ที่ทำงานด้านสิทธิ ประเด็นสำคัญคือ เยาวชนภาคใต้มองว่าการละเมิดสิทธิไม่ได้เกิดขึ้นเป็นกรณีแยกส่วน แต่เป็นผลจากโครงสร้างการพัฒนา ความมั่นคง และการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

2.3 ภาคอีสาน

เยาวชนภาคอีสานสะท้อนปัญหาหลักด้านที่ดิน ป่าไม้ ทรัพยากร และการจัดการน้ำ โดยเฉพาะผลกระทบจากเขื่อน เช่น เขื่อนปากมูล ซึ่งเกี่ยวข้องกับการไล่อื้อ การสูญเสียที่ทำกิน และการเหยียดหยามที่ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ประเด็นทรัพยากร เยาวชนยังสะท้อนปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตนักศึกษา เช่น ค่าเทอมเหมาจ่าย ค่าไฟหอพักที่สูงกว่าปกติ และการค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น รวมถึงความกังวลต่ออนาคตหลังเรียนจบ โดยเฉพาะสิทธิแรงงาน การเข้าสู่ระบบแรงงาน และความเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิในที่ทำงาน เยาวชนยังพูดถึงนักกิจกรรมที่เคลื่อนไหวด้านสิทธิและยังไม่ได้รับความเป็นธรรม เช่น นักกิจกรรมด้านสิทธิชุมชนและประชาธิปไตยในภูมิภาคอีสาน

2.4 ภาคกลาง กรุงเทพฯ ปริมณฑล และภาคตะวันตก

เยาวชนจากภาคกลางและกรุงเทพฯ สะท้อนปัญหาที่หลากหลาย ทั้งการไล่อื้อที่อยู่อาศัยในพื้นที่เมือง เช่น พื้นที่รอบจุฬาฯ ปัญหาเคหะการเมืองจากการใช้เสรีภาพในการแสดงออก ปัญหาคนจนเมือง การขาดที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย และแนวทางการพัฒนาเมืองของรัฐที่ไม่คำนึงถึงสิทธิของประชาชน

พื้นที่ภาคกลาง เช่น ออยุธยาและอ่างทอง ถูกสะท้อนว่าเป็น “พื้นที่รับน้ำ” ตามแนวคิดการพัฒนาของรัฐ ทำให้ประชาชนต้องเผชิญน้ำท่วมซ้ำซาก การเดินทางลำบาก เด็กเข้าถึงการศึกษาได้ยาก และผู้สูงอายุเข้าถึงการรักษาพยาบาลได้ไม่ต่อเนื่อง

ภาคตะวันตก เช่น กาญจนบุรีและสุพรรณบุรี ถูกระบุว่าเป็นพื้นที่ที่มีชนเผ่าพื้นเมืองจำนวนมาก แต่ประเด็นนี้ไม่ค่อยถูกพูดถึง ทั้งที่ชุมชนเผชิญปัญหาคล้ายภาคเหนือ เช่น การทับซ้อนกับพื้นที่ป่า การถูกบังคับออกจากที่ดิน และการไม่ยอมรับวิถีไร่หมุนเวียน

ในเมืองใหญ่ เยาวชนยังสะท้อนปัญหาแรงงานข้ามชาติ แรงงานแพลตฟอร์ม ผู้ลี้ภัย เด็กของแรงงานข้ามชาติ การเข้าถึงการศึกษา การถูกจับกุมหรือถูกลอบสังหารของผู้ลี้ภัย และปัญหาเมืองที่ไม่ปลอดภัย เช่น ทางเท้า ถนน ผังเมือง และระบบขนส่งที่ไม่เอื้อต่อชีวิตที่ปลอดภัย

3. ประเด็นร่วมที่พบจากทุกภูมิภาค

จากการแลกเปลี่ยนของเยาวชน สามารถสรุปประเด็นร่วมที่เกิดขึ้นในหลายภูมิภาคได้ดังนี้

1. **พื้นที่ในการแสดงออกและการทำกิจกรรมถูกจำกัด**
ทั้งในมหาวิทยาลัย พื้นที่สาธารณะ และชุมชน
2. **ปัญหาการพัฒนาที่ละเมิดสิทธิ**
โครงการขนาดใหญ่จำนวนมากขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และกระทบต่อที่ดิน ที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิต
3. **สิทธิในที่ดินและทรัพยากรเป็นประเด็นสำคัญของทุกภูมิภาค**
โดยเฉพาะชุมชนชาติพันธุ์ ชนเผ่าพื้นเมือง ชาวประมง ชุมชนป่า และคนจนเมือง
4. **เยาวชนเห็นความเชื่อมโยงระหว่างสิทธิมนุษยชนกับสิ่งแวดล้อม**
เช่น ฝุ่น PM2.5 ไฟป่า หมอกควัน ภัยพิบัติธรรมชาติ โครงการเขื่อน และระบบนิเวศทางทะเล
5. **นักกิจกรรมและนักปกป้องสิทธิยังเผชิญความเสี่ยง**
ทั้งการคุกคาม การฟ้องร้อง การติดตาม การใช้ IO และการกล่าวหาทางการเมืองหรือความมั่นคง
6. **แรงงานข้ามชาติ ผู้ลี้ภัย และกลุ่มเปราะบางยังถูกมองข้าม**
โดยเฉพาะในพื้นที่เมืองและชายแดน

7. เยาวชนต้องการทำงานร่วมกันข้ามภูมิภาคมากขึ้น

ไม่ใช่เฉพาะกิจกรรมในมหาวิทยาลัยของตนเอง แต่ต้องการพื้นที่เชื่อมโยงกับคลับอื่น ชุมชน และเครือข่ายสิทธิในพื้นที่

4. ความต้องการสนับสนุนจาก Amnesty Thailand

เยาวชนสะท้อนความต้องการสนับสนุนจาก Amnesty Thailand ในหลายด้าน ได้แก่

4.1 การพัฒนาศักยภาพ

เยาวชนต้องการการอบรมและพัฒนาทักษะในหัวข้อต่อไปนี้

- ความรู้พื้นฐานด้านสิทธิมนุษยชน
- การวิเคราะห์ประเด็นสิทธิในพื้นที่
- การออกแบบกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์
- การเขียนโครงการและของบประมาณ
- การทำ campaign และการสื่อสารสาธารณะ
- การเป็น facilitator และผู้ช่วย facilitator
- การทำงานเป็นทีมและ team building
- การใช้ข้อมูลและฐานข้อมูลในการทำงาน
- การดูแล wellbeing ของนักกิจกรรม

4.2 งบประมาณและ seed fund

เยาวชนต้องการงบประมาณที่เข้าถึงได้ง่ายขึ้น ทั้งสำหรับการจัดกิจกรรมในพื้นที่ การเดินทางไปร่วมกิจกรรมกับคลับอื่น และการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนหรือเครือข่าย

4.3 อุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้

มีความต้องการอุปกรณ์พื้นฐาน เช่น ปากกา สมุด กระดาษ flipchart สื่อความรู้ คู่มือ และ material ต่าง ๆ ที่สามารถใช้จัดกิจกรรมได้อย่างเพียงพอ

4.4 ระบบพี่เลี้ยงและที่ปรึกษา

เยาวชนต้องการให้ Amnesty Thailand และทีมภูมิภาคทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ให้คำปรึกษา ช่วยเตรียมกิจกรรม ช่วยประชาสัมพันธ์ และสนับสนุนการลงพื้นที่ร่วมกับคลับ

4.5 การประสานงานที่รวดเร็วและต่อเนื่อง

เยาวชนเสนอให้มีระบบติดต่อประสานงานที่ชัดเจน รวดเร็ว และมีการสรุปประชุมหรือสรุปข้อตกลงอย่างละเอียด เพื่อให้คลับสามารถติดตามงานและดำเนินงานต่อไปได้ง่าย

4.6 ฐานข้อมูลและการส่งต่อระหว่างรุ่น

โดยเฉพาะภาคอีสานเสนอว่าควรมีฐานข้อมูลของคลับ เพื่อไม่ให้รุ่นน้องต้องเริ่มต้นใหม่ทุกครั้งเมื่อมีการเปลี่ยนผ่านจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง

5. ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ต่อ Board Members

จากข้อเสนอของเยาวชน บอร์ดควรพิจารณาประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ต่อไปนี้

5.1 พัฒนา Amnesty Clubs ให้เป็นโครงสร้างระยะยาว ไม่ใช่กิจกรรมรายครั้ง

เยาวชนต้องการความต่อเนื่อง ทั้งในด้านความรู้ งบประมาณ พี่เลี้ยง และระบบการทำงาน ดังนั้น Amnesty Thailand ควรมอง clubs เป็นฐานการเคลื่อนไหวระยะยาวขององค์กร ไม่ใช่เพียงพื้นที่จัดกิจกรรมเฉพาะช่วง

5.2 จัดระบบสนับสนุนระดับภูมิภาค

ควรพิจารณาการมี focal point หรือระบบสนับสนุนระดับภูมิภาค เช่น North Connect, Isan Connect, South Connect หรือรูปแบบอื่นที่ช่วยให้คลับในภูมิภาคเดียวกันเชื่อมโยงกันได้ และสามารถทำงานกับเครือข่ายชุมชนในพื้นที่ได้ดีขึ้น

5.3 สร้าง pathway จากเยาวชนสู่การเป็นนักกิจกรรมและผู้นำ

ควรมีเส้นทางชัดเจนว่าเยาวชนที่เริ่มจากการเข้าร่วมกิจกรรม จะเติบโตไปเป็นผู้จัดกิจกรรม facilitator แก่นนำคลับ นักบรรณรักษ์ หรือสมาชิกที่มีบทบาทในขบวนการได้อย่างไร

5.4 เชื่อมงานเยาวชนกับ campaign หลักขององค์กร

ประเด็นที่เยาวชนสะท้อนสอดคล้องกับ campaign หลักของ Amnesty Thailand หลายเรื่อง เช่น เสรีภาพในการแสดงออก สิทธิในการชุมนุม สิทธิในที่อยู่อาศัย สิ่งแวดล้อม สิทธิชุมชน สิทธิแรงงาน และสิทธิของผู้ลี้ภัย ดังนั้นควรมีการเชื่อมคลับเข้ากับ campaign อย่างเป็นระบบมากขึ้น

5.5 ลงทุนกับ wellbeing และความปลอดภัยของเยาวชนนักกิจกรรม

เนื่องจากเยาวชนจำนวนมากทำงานในประเด็นที่มีความเสี่ยง เช่น ความมั่นคง โครงการพัฒนาขนาดใหญ่ คดีการเมือง หรือการคุกคามนักปกป้องสิทธิ Amnesty Thailand ควรมีระบบประเมินความเสี่ยง ความปลอดภัย และ wellbeing สำหรับเยาวชนและคลับ

6. ข้อเสนอสำหรับ Board Members

Youth Day แสดงให้เห็นว่าเยาวชนของ Amnesty Thailand มีความเข้าใจสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในพื้นที่อย่างลึกซึ้ง และสามารถเชื่อมโยงประเด็นท้องถิ่นกับหลักสิทธิมนุษยชนได้อย่างชัดเจน พวกเขาไม่ได้ต้องการเพียงกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ แต่ต้องการระบบสนับสนุนที่จริงจัง ต่อเนื่อง และช่วยให้พวกเขาทำงานในพื้นที่ได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอหลักต่อบอร์ดคือ Amnesty Thailand ควรลงทุนกับเยาวชนและ Amnesty Clubs ในฐานะโครงสร้างระยะยาวของ movement building โดยจัดให้มีงบประมาณ พี่เลี้ยง เครื่องมือ ฐานข้อมูล การพัฒนาศักยภาพ และระบบเชื่อมโยงระดับภูมิภาค เพื่อให้เยาวชนสามารถเติบโตเป็นผู้นำด้านสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ของตนเอง และเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์องค์กรได้อย่างมีพลังมากขึ้น